

Stykke i § 1. — Hvad nu § 6 angaar, da er jeg ogsaa saa heldig at være enig med det ærede Medlem i Betragtningen af Fæsteforholdet, skjøndt det lader til, at vore Konklusioner ikke ere de samme. Jeg er enig med det ærede Medlem i, at Fæstevangen kun hviler paa Gaarde, men her kommer da atter det Spørgsmaal: Hvad er da en Gaard? Det er mig ikke vittetligt, at der er nogen afgjøvende Bestemmelse om, hvad der skal forstås ved en Fæstegaard, det vil sige, hvor lille en Fæstegaard kan taale at være. Dgaa dette maa siges at være et Spørgsmaal, som meget maa afhænge af de konkrete Omstændigheder, og skjøndt jeg mener, at det dog vistnok er det Rigtigste ligeoverfor alle Vedkommende at fastsætte en bestemt Størrelse i saa Henseende, skal jeg dog paa den anden Side indrømme, at der kan siges Udskiltigt derimod, fordi det maa erkjendes, at det paa sine Steder ikke kan svare til Forholdene. Det er imidlertid dog ikke ganske ud af Lysten, at jeg har grebet denne Størrelse af 2 Tønder Hartkorn, thi Anordningen af 26de Novbr. 1800, som ogsaa gjaldt for Godserne, fastsætter 2 Tønder Hartkorn som det Maal, en Gaard skal beholde, og i Forordningen af 25de Juni 1810 er det samme Forhold ligeledes bibeholdt. Naar det altsaa erkjendes, at disse Aulsbrug med 2 Tønder Hartkorn ere Gaarde, saa skjønner jeg heller ikke rettere, end at de maa være underkastede Bestemmelsen i Forordningen af 19de Marts 1790, der siger, at Gaardene skulle bortfæstes, og der er for mig en ganske forstandig Grund til netop at fastholde dette, at Gaardene skulle bortfæstes, fordi dette Slags Agerbrug, selv om de ere ikke saa lidt større end 2 Tønder Hartkorn, ikke vilde være istand til at kunne ernære en Gaardmandsfamilie anstændigt, uden hvis Vedkommende er sikker i sin Besiddelse af Gaarden for længere Tid. Efter denne Betragtning maa det ærede Medlem give mig Ret i, at jeg i alt Fald har Lov til at sige, at denne Bestemmelse ikke er Andet end en nøiagtig Gjennemførelse af det, som Lovgivningen allerede tidligere har bestemt, og jeg har tillige navnlig ved Nr. 3 havt den Hensigt at ville forhindre, at det

Slags Transaktioner, som det ærede Medlem tydede hen paa, skulde kunne gaa for sig. De have ganske vist kun forekommet i enkelte Tilfælde, men de indeholde efter min Mening en saa storartet Gludering af den hele Fæsteloggivning, at det er al Grund til nu, da dette Spørgsmaal er fremkommet og blevet bragt til almindelig Bevidthed, at sætte en saa alvorlig Stopper derfor, at det ikke oftere kan ske. Derfor den Praxis, som har udviklet sig, hvorefter en Gaard, for ikke at siges at være nedlagt, kun skal beholde 1 Tønde Hartkorn, og Eieren derimod ikke alene skal have Lov til ved Omdeling frit at disponere over alt det, der gaar ud over dette, men ogsaa skal kunne undtage det fra Fæstepligt, skal have Lov til at bestaa, saa spørger jeg, om der bliver syndeligt mere tilbage af den hele Fæsteinstitution, som det er værd at holde paa. (En Stemme: 1 Tønde Hartkorn for hver Gaard). 1 Tønde Hartkorn for hver Gaard er efter min Mening utilstrækkelig; der kan ikke sættes mindre end 2 Tønder Hartkorn, naar det endelig skal være, men Et er, hvad man i den Henseende kræver med Hensyn til Fæsteloggivningen, og et Andet, hvad der er nødvendigt at kræve ligeoverfor Omfordelingen. — Jeg er ikke ganske fri for ogsaa at nære Haab om, at det mulig kunde lykkes ved at borttage Aarsagerne til den Misforståelse, som har fundet Sted, at skaffe en vis Fred tilveie. Jeg for mit Vedkommende finder, at det har været ganske berettiget, naar denne Praxis har vakt en vis Uro i Fæstebefolkningen. Naar den har set ikke blot de Forhold, som bleve fremdragne her ifjor, men ogsaa andre Tilfælde — det er mig saaledes bekjendt, at en Gaard paa 37 Tønder Hartkorn er bleven lavet sammen paa denne Maade —, saa finder jeg det ganske naturligt, at en vis Frygt fra Fæstebefolkningens Side er kommen frem, og jeg har derhos fundet, at det var Regjeringens Pligt at tage de nødvendige Forholdsregler for at forhindre, at noget Saadant fremtidigt kan ske.

Formanden: Det 3die Medlem for 1ste. Kreds har Ordet.